

بررسی محتوایی و استنادی نشریات فیزیولوژی ورزشی کاربردی و

مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی دانشگاه مازندران

اکرم ارزانی^۱، دکتر شادمهر میردار^۲، بابک اصغری^۳

چکیده

مقدمه و هدف: تحلیل استنادی از مهم‌ترین روش‌های ارزیابی مجلات علمی هستند. هدف از این مطالعه تحلیل محتوایی و استنادی نشریات فیزیولوژی ورزشی و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی دانشگاه مازندران است.

مواد و روش‌ها: بدین منظور ۳۷۹ مقاله در ۱۲ دوره از بهار ۱۳۸۴ تا تابستان ۱۳۹۵ از نشریات دانشگاه مازندران مورد تحلیل قرار گرفت. ابزار تحقیق شامل یک چک لیست کدگذاری بود که روایی محتوایی و صوری آن توسط ۶ نفر از اساتید متخصص در زمینه تحلیل محتوا تایید شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از آمار توصیفی (فراوانی و درصد فراوانی در قالب جداول و نمودارها) استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که در دو نشریه مذکور اکثر مقاله‌ها به صورت سه نفری (۳۲/۶٪ و ۴۳٪) و با رتبه علمی استادیاری (۲۷/۱٪ و ۳۴/۴٪) انجام گرفته است. همچنین از مجموع ۱۱۱۰۶ استناد داده شده تعداد استناد فارسی و انگلیسی هر مقاله در فیزیولوژی ورزشی و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی (۱۸/۱۰،۷۵/۵۳) بود. کمترین زمان انتظار ۴ هفته و بیشترین به ترتیب ۲۴ و ۲۸ ماه بود. از طرفی بیش از ۹۴٪ از نویسندگان متخصص در حوزه علوم ورزشی بودند و گرایش فیزیولوژی ورزشی ۷۳/۶٪ از مقاله‌ها به چاپ رسیده در پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی و مدیریت ورزشی ۶۰/۲٪ از مقاله‌های نشریه مدیریت ورزشی را به خود اختصاص داده اند. علاوه بر این، اکثر مطالعات در مراکز و موسسات آموزشی و بر روی ورزشکاران و دانشجویان و کمترین مقاله‌ها بر روی اқشار ویژه بوده است.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج پژوهش حاضر به نظر می‌رسد میزان مشارکت بین رشته‌ای، کاهش زمان انتظار، میزان هم‌پژوهی و توجه به اқشار ویژه و بانوان نیازمند تدبیر و تامل شایسته است.

کلیدواژه‌ها: مشارکت بین رشته‌ای، علم سنتجی، هم‌پژوهی، نشریه علمی پژوهشی

مقدمه:

نشریه‌ها و مجلات به عنوان یکی از منابع اطلاعاتی امروزه در سطح وسیعی مورد استفاده قرار می‌گیرند (۱). آثار علمی بستری برای ارائه مقاله‌هایی هستند که به سبب ویژگی‌های خاص خود در میان سایر مدارک بیشتر مورد توجه پژوهشگران قرار می‌گیرند (۲). اهمیت و نقش برجسته‌ی مجله‌های علمی در عرصه‌ی علم و دانش لازم است مورد ارزیابی دقیق علمی قرار گیرند و برای این منظور می‌توان از روش تحلیل استنادی برای ارزیابی آن‌ها استفاده کرد. تحلیل استنادی یکی از حوزه‌های فرعی کتاب‌سنجی است که با استفاده از روش‌های آماری به تجزیه و تحلیل استنادهای موجود در منابع و مدارک علمی می‌پردازد (۳). در حقیقت روش تحلیل استنادی به عنوان یکی از روش‌های علمی ارزشیابی استنادات مقاله‌ها، کاربردهای مهمی در تعیین میزان استفاده از انواع منابع کتابخانه‌ای (مقاله‌ها، کتاب‌ها، پایان‌نامه‌ها و دیگر موارد) در نوشتن مقاله‌ها، میزان تازگی یا فرسودگی متون مورد استفاده و زبان منابع مورد استناد دارد و می‌تواند حرکت یک موضوع تحقیقی را از آغاز تا زمان حال پیگیری کند (۴).

از سوی دیگر نشریات علمی پژوهشی ورزشی از جمله نشریاتی هستند که در زمینه‌ها و گرایش‌های مختلف علوم ورزشی، مقاله‌ها متعددی ارائه می‌دهند و می‌توان با تحلیل محتوای آن‌ها گامی در جهت بهبود روند علمی شدن علوم ورزشی برداشت. تحلیل محتوا یکی از مورد توجه‌ترین روش‌های تحقیقی برای ارائه تصویری روشن از انباشت علمی به وجود آمده در حوزه‌های پژوهشی است، که به گفته‌ی بارسلونا و کویین (۲۰۱۱) این روش به دلیل ایجاد درک عمیق از نحوه تفکر پژوهشگران درباره زمینه‌های پژوهشی بسیار مفید است. به بیان دیگر این روش، پژوهشگران را قادر می‌سازد تا به چشم انداز بهتری از حوزه‌های تخصصی و علمی دست یابند (۵). از جمله امتیازات روش تحلیل محتوا بر سایر روش‌ها، امکان عملی انجام آن و دور نگه داشتن یافته‌های پژوهش از نظرهای شخصی و تعصب هاست که احتمالاً در سایر روش‌ها تا حدی دیده می‌شود (۶). مهم‌ترین کاربرد تحلیل محتوا توصیف ویژگی‌های یک پیام است. تحلیل محتوا پژوهشی پیام محور است و بر اندازه‌گیری و سنجش پیام (محتوا) تمرکز دارد (۷).

علاوه بر این با توجه به پیشرفت و توسعه گسترده‌ی رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در چند دهه اخیر و اهمیت زیادی که در جوامع مختلف دنیا پیدا کرده است پژوهشگران در پی شناسایی شاخص‌های مورد استفاده در تحقیقات این رشته هستند. از جمله این شاخص‌ها عبارتند از: حوزه مطالعاتی مقاله‌ها (فیزیولوژی ورزشی، مدیریت ورزشی، آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی، بیومکانیک ورزشی، رفتار حرکتی و روانشناسی ورزشی)، روش‌های تحقیق (شامل روش‌های توصیفی، همبستگی، تجربی، نیمه تجربی، پس رویدادی، تاریخی و کتابخانه-ای) و ماه‌های مورد انتظار برای پذیرش مقاله‌ها (۸).

به طور کلی پژوهش‌های معدودی در زمینه تحلیل استنادی در حوزه‌ی تربیت بدنی و علوم ورزشی در کشور صورت گرفته است. از نمونه پژوهش‌های انجام گرفته می‌توان به پژوهش شریفی، میردار و عسکری اشاره نمود که به تحلیل توصیفی مقاله‌های علمی پژوهشی تربیت بدنی و علوم ورزشی طی سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۸۴ پرداختند. آن‌ها نشان دادند که رشته فیزیولوژی ورزشی با ۳۴/۱ درصد بیشترین موضوع مورد استفاده در مقاله‌ها، مولفان با رتبه علمی استادیار بیشترین نویسندگان و میانگین منابع فارسی و لاتین برای هر مقاله ۲۵ منبع را به خود اختصاص داده است (۸). از سوی دیگر ضیائی، الهی و بخشوده‌نیا با تحلیل محتوای مقاله‌ها نشریه علوم

حرکتی و ورزش دانشگاه خوارزمی گزارش کردند که ۹۵/۲ درصد از مقاله‌ها به روش کمی و تنها ۴/۸ درصد از روش کیفی استفاده کرده بودند. همچنین بیش از نیمی از مقاله‌ها در دو حیطه‌ی مدیریت ورزشی و فیزیولوژی ورزشی نگارش شده بود (۷). در مروری بر مطالعات پیشین، عسگری و همکاران (۱۳۹۳)، در تحلیل محتوای مقاله‌ها مدیریت ورزشی نشریه‌ی پژوهش در علوم ورزشی از زمستان ۱۳۸۰ تا بهار ۱۳۹۰ به این نتیجه رسیدند که ۹۲/۹ درصد از مقاله‌ها چند نویسنده (بیش از یک نویسنده) دارند که ۳۸/۱ درصد از آن‌ها با سه نویسنده ارائه شده‌اند. همچنین تعداد مقاله‌های که روی جامعه آماری دانشجویان انجام شده‌اند از مقاله‌های که روی جوامع دیگر انجام شده‌اند بیشتر است و حوزه آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها بیشترین تعداد مقاله‌ها را به خود اختصاص داده است (۶). در زمینه تحلیل محتوای مقاله‌ها حوزه علوم ورزشی مقاله‌های نیز در خارج از کشور انتشار یافته است؛ به عنوان نمونه چتوپیس و وجناس^۱ در سال ۲۰۱۱ با بررسی مقاله‌ها چاپ شده در زمینه‌ی روش‌های تدریس تربیت بدنی گزارش کردند که ۱۸/۱ درصد از مقاله‌ها با یک نویسنده و ۸۱/۹ درصد از مقاله‌ها چند نویسنده‌ای به چاپ رسیده‌اند. همچنین اکثر مقاله‌ها (۸۷/۷ درصد) از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده کرده‌اند. از طرفی نتایج آن‌ها نشان داد که حدود ۲۹ درصد از مقاله‌ها از روش آماری ANOVA، ۱۸/۸ درصد از اندازه‌گیری‌های تکراری و از کواریانس، MAANOVA و آزمون‌های T به ترتیب ۲۶/۸، ۲۱/۷ و ۱۵/۲ درصد استفاده کرده‌اند (۹). همچنین پیترس و پدرسن (۲۰۰۵) با تحلیل محتوای مقاله‌ها مجله بین‌المللی مدیریت ورزشی نشان دادند که ۱۸ درصد از مقاله‌ها تنها از آمار توصیفی، ۱۸ درصد از آزمون t مستقل و تحلیل واریانس یکطرفه، ۸ درصد از آزمون خی دو و ۹ درصد از آزمون تحلیل واریانس چندطرفه استفاده کرده‌اند. از طرفی بیش از ۴۳ درصد از مقاله‌ها با دو نویسنده که در مجموع تمام مقاله‌ها به چاپ رسیده ۶۱ درصد از نویسندگان مرد و ۳۶ درصد را زنان تشکیل می‌دادند (۱۰). در این راستا پیترس و همکاران (۲۰۱۴) نیز با بررسی ۳۰۷ مقاله گرایش مدیریت ورزشی نشان دادند که از مجموع ۶۵۱ نویسنده ۷۴/۵٪ از آنها مردان (۳۶۴ نویسنده) و ۲۵/۵٪ زنان (۱۲۴ نویسنده) بودند. همچنین ۱۹۲ مقاله (۶۲/۵٪) بر روی جنس خاصی تمرکز نداشته است در حالی که ۷۰ مقاله (۲۲/۸٪) بر روی مردان، ۴۱ مقاله (۱۳/۴٪) بر روی هر دو جنس و کمتر از ۱٪ (۳ مقاله) بر روی زنان انجام شده است (۱۱). بنابراین لازم است نشریات به طور دقیق ارزیابی و بررسی شوند زیرا ارزیابی تنها ابزاری است که می‌تواند عملکرد نشریات را بسنجد و نسبت به استفاده بهینه از آن‌ها اطمینان حاصل را به ارمغان آورد. از این رو از جمله روش‌های مورد استفاده می‌توان به تحلیل استنادی و محتوایی اشاره کرد. این روش‌های تحلیلی می‌توانند ضمن به دست آوردن معیارهای کمی در مورد نویسندگان و مقاله‌های آن‌ها، ابزارهای لازم برای مطالعه‌ی کیفی را نیز فراهم کنند (۱۲).

بنابراین با توجه به مطالب ذکر شده و فعالیت چند ساله نشریات ورزشی دانشگاه مازندران، به نظر می‌رسد که بعد از گذشت این مدت، محتوای این نشریات از نظر استنادی و محتوایی نیاز به تحلیل دارد تا بتوان در جهت رفع نارسایی‌ها گام برداشت. لذا در این مقاله سعی شده است تا با استفاده از روش تحلیل استنادی و محتوایی مقاله‌های منتشر شده در نشریات ورزشی دانشگاه مازندران علاوه بر شناسایی شاخص‌های پژوهش‌های انجام شده، جهت‌گیری این مطالعات نیز مورد بررسی قرار گیرد. در این تحقیق علاوه بر تحلیل محتوایی (بررسی حوزه‌های مطالعاتی، جوامع مطالعاتی و حوزه‌های مکانی، سنی و جنسیتی) به تحلیل استنادی، تحلیل ساختاری (نوع مقاله‌ها، میزان هم‌پژوهی نویسندگان، درجه علمی، رشته و گرایش و مؤسسات و دانشگاه‌های متبوع نویسندگان)

مقاله‌ها نیز پرداخته شده است. از این رو پژوهش حاضر می‌کوشد تا به این پرسش پاسخ دهد که آثار منتشره در این نشریه‌ها از چه ویژگی کمی و کیفی برخوردار بوده و نیم رخ استنادی و محتوایی مقاله‌های منتشر شده چگونه است؟

روش تحقیق

با توجه به هدف پژوهش حاضر، روش تحقیق این مطالعه از نوع تحلیل استنادی و محتوایی است. روش تحلیل محتوا به دو صورت کمی و کیفی انجام می‌گیرد، که در این مقاله روش تحلیل محتوای کمی به کار گرفته شد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه مقاله‌های منتشر شده در نشریات دانشگاه مازندران است که در مجموع تعداد ۳۷۹ مقاله از بهار ۱۳۸۴ تا تابستان ۱۳۹۵ را در بر می‌گیرد. به نحوی تا دوره ی چهارم نشریه به صورت پژوهشنامه علوم ورزشی به چاپ می‌رسید و از دوره پنجم به بعد به دو نشریه پژوهشنامه‌ی فیزیولوژی ورزشی کاربردی و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی تفکیک گردید. پژوهشنامه علوم ورزشی در ۴ دوره با ۴۹ مقاله به چاپ رسید و بعد از آن پژوهشنامه‌ی فیزیولوژی ورزشی کاربردی در ۱۲ دوره و ۱۴۴ مقاله و پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی هم در ۱۲ دوره با ۱۸۶ مقاله به چاپ رسید. ابزار مورد استفاده در این تحقیق شامل چک لیست کدگذاری بود که روایی محتوایی و صوری آن توسط ۶ نفر از اساتید متخصص در زمینه روش تحقیق و تحلیل محتوا تایید شد. همچنین به منظور تعیین پایایی چک لیست حاضر از روش پایایی مصحح استفاده شد به این صورت که تعداد ۱۲ مقاله توسط دو نفر با چک لیست مربوطه ارزیابی و نتایج با یکدیگر مقایسه گردید. داده‌ها نیز با استفاده نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ و از طریق روشهای آمار توصیفی (جداول فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف استاندارد) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

یافته‌ها نشان داد که تعداد استنادها در ۳۷۹ مقاله مورد بررسی، ۱۱۱۰۶ مورد است. در ۱۸۶ مقاله نشریه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی ۱۹۶۰ استناد فارسی و ۳۴۸۸ استناد انگلیسی، در ۱۴۴ مقاله نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی ۵۱۹ استناد فارسی و ۲۸۳۱ استناد انگلیسی و در ۴۹ مقاله پژوهشنامه علوم ورزشی ۳۹۵ و ۹۱۳ استناد فارسی و انگلیسی وجود دارد. به نحوی که به طور میانگین تعداد استناد فارسی و انگلیسی به ازای هر مقاله در نشریه علوم ورزشی (۸/۰۶، ۱۸/۶۳)، فیزیولوژی ورزشی (۲۶/۳۶۰/۶۰) و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی (۱۸/۱۰، ۲۵/۵۳) می‌باشد. جدول یک، توزیع فراوانی مقاله‌ها و استنادها را نشان می‌دهد.

جدول ۱. توزیع فراوانی مقاله‌ها و استنادها

نام مجله	نشریه علوم ورزشی	نشریه فیزیولوژی ورزشی	نشریه مدیریت و رفتار حرکتی
تعداد مقاله	۴۹	۱۴۴	۱۸۶
تعداد استناد	فارسی	۵۱۹	۱۹۶۰
	انگلیسی	۲۸۳۱	۳۴۸۸
متوسط	۸/۰۶±۶/۳۳	۳/۶۰±۴/۲۴	۱۰/۵۳±۷/۶

نام مجله	نشریه علوم ورزشی	نشریه فیزیولوژی ورزشی	نشریه مدیریت و رفتار حرکتی
تعداد استناد انگلیسی	۱۸/۶۳±۱۱/۵۲	۲۶/۶۰±۱۱/۴۸	۱۸/۷۵±۱۰/۴۷

به منظور تعیین میزان هم‌پژوهی نویسندگان، در ۳ پژوهشنامه بیشترین تعداد مقاله‌ها توسط ۳ نویسنده ارائه شده است که به ترتیب در نشریه علوم ورزشی (۱۹، ۳۸/۸ درصد)، فیزیولوژی ورزشی (۴۷، ۳۲/۶ درصد) و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی (۸۰، ۴۳ درصد) بودند. (جدول شماره ۲)

جدول ۲. توزیع مقاله‌ها بر اساس هم‌پژوهی نویسندگان

نام مجله	نشریه علوم ورزشی		نشریه فیزیولوژی ورزشی		نشریه مدیریت و رفتار حرکتی	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
یک نویسنده	۶	۱۲/۲	۷	۴/۹	۱۴	۷/۵
دو نویسنده	۸	۱۶/۳	۲۱	۱۴/۶	۳۹	۲۱
سه نویسنده	۱۹	۳۸/۸	۴۷	۳۲/۶	۸۰	۴۳
چهار نویسنده	۱۵	۳۰/۶	۴۱	۲۸/۵	۴۳	۲۳/۱
پنج نویسنده	۰	۰	۲۵	۱۷/۴	۹	۴/۸
شش نویسنده و بیشتر	۱	۲	۳	۲/۱	۱	۰/۵
جمع	۴۹	۱۰۰	۱۴۴	۱۰۰	۱۸۶	۱۰۰

در زمینه مشارکت نهادهای علمی در تولید مقاله‌ها علمی طی چهار سال، نویسنده مسؤل مقاله (اول) ملاک مشارکت قرار گرفت تا میزان مشارکت هریک از نهادهای علمی کشور در نشریه‌های پژوهشی تربیت بدنی و علوم ورزشی مشخص شود. در مجموع، مطابق جدول ۴ نهادهای علمی کشور در قالب دانشگاه و دیگر نهادهای علمی-پژوهشی در ۳۷۹ مقاله مورد بررسی به شرح زیر مشارکت داشته‌اند؛ همانطور که جدول فراوانی زیر نشان می‌دهد، بیشترین مقاله متعلق به دانشگاه‌های مازندران، آزاد سراسر کشور، تهران و گیلان است و بقیه مؤسسات و دانشگاهها در جدول و شکل فراوانی زیر مشخص شده‌اند. این در حالی است که در نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی بیشترین مشارکت را با ۲۷ مقاله دانشگاه‌های آزاد سراسر کشور و در نشریه مدیریت و رفتار حرکتی دانشگاه مازندران با ۳۳ مقاله بیشترین سهم مقالات را در این نشریه داشت.

جدول ۳. میزان مشارکت نهادهای علمی

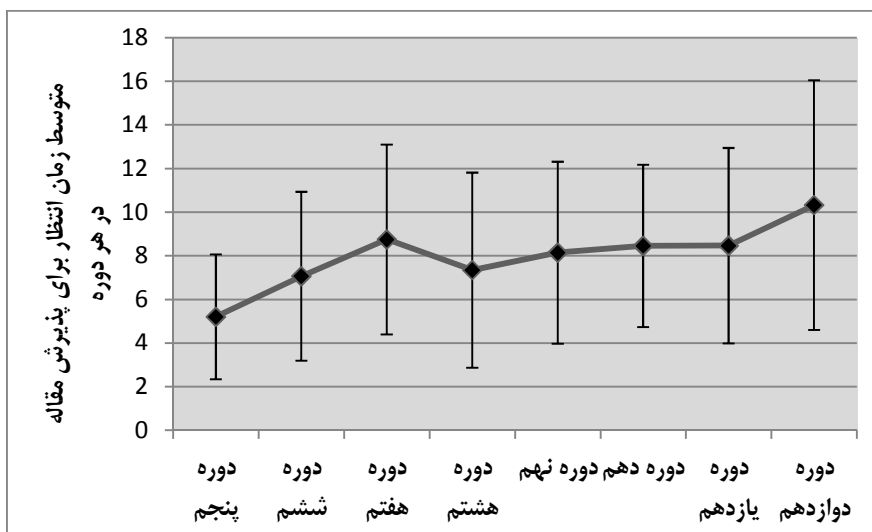
نشریه فیزیولوژی ورزشی		نشریه مدیریت و رفتار حرکتی		نهادهای و موسسات علمی
درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	
۶/۲۵	۹	۴/۳۰	۸	دانشگاه تهران
۰/۶۹	۱	۱/۶۱	۳	دانشگاه تربیت معلم تهران
۶/۲۵	۹	۲/۱۵	۴	دانشگاه شهید بهشتی
۳/۴۷	۵	۰/۵۳	۱	دانشگاه تربیت مدرس تهران
۱۸/۷۵	۲۷	۱۷/۷۴	۳۳	دانشگاه های آزاد سراسر کشور
۴/۸۶	۷	۳/۷۶	۷	دانشگاه گیلان
۲/۰۸	۳	۲/۶۸	۵	دانشگاه اصفهان
۰	۰	۵/۳۷	۱۰	دانشگاه شهید چمران اهواز
۱۷/۳۶	۲۵	۱۷/۲۰	۳۲	دانشگاه مازندران
۲/۷۷	۴	۱/۰۷	۲	دانشگاه پیام نور
۲/۰۸	۳	۲/۱۵	۴	دانشگاه تبریز
۰/۶۹	۱	۳/۷۶	۷	دانشگاه فردوسی مشهد
۳/۴۷	۵	۴/۸۳	۹	دانشگاه علامه طباطبایی
۳/۴۷	۵	۲/۶۸	۵	دانشگاه رازی کرمانشاه
۰	۰	۳/۷۶	۷	دانشگاه یزد
۴/۸۶	۷	۲/۶۸	۵	دانشگاه بوعلی سینا همدان
۰/۶۹	۱	۱/۶۱	۳	دانشگاه اراک
۲/۰۸	۳	۲/۱۵	۴	دانشگاه بیرجند
۴/۸۶	۷	۰	۰	دانشگاه حکیم سبزواری
۲/۰۸	۳	۰/۵۳	۱	دانشگاه شهرکرد
۲/۷۷	۴	۲/۶۸	۵	دانشگاه خوارزمی
۱/۳۸	۲	۲/۱۵	۴	دانشگاه شهید باهنر کرمان
۰/۶۹	۱	۱/۶۱	۳	دانشگاه الزهرا
۸/۳۳	۱۲	۱۲/۹۰	۲۴	دیگر دانشگاه ها و موسسات
۱۰۰	۱۴۴	۱۰۰	۱۸۶	کل

توزیع مقالات براساس عضویت نویسندگان در نشریات دانشگاه مازندران نشان داد مدیر مسئول هر دو نشریه در ۸ مقاله، سردبیر نشریه پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی در ۴ مقاله و سردبیر نشریه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی در ۱۲ مقاله شرکت داشتند. اما بررسی اعضای هیات علمی دانشگاه مازندران در دو نشریه پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی به ترتیب ۲۴ و ۱۱ مقاله منتشر کرده‌اند (جدول ۴).

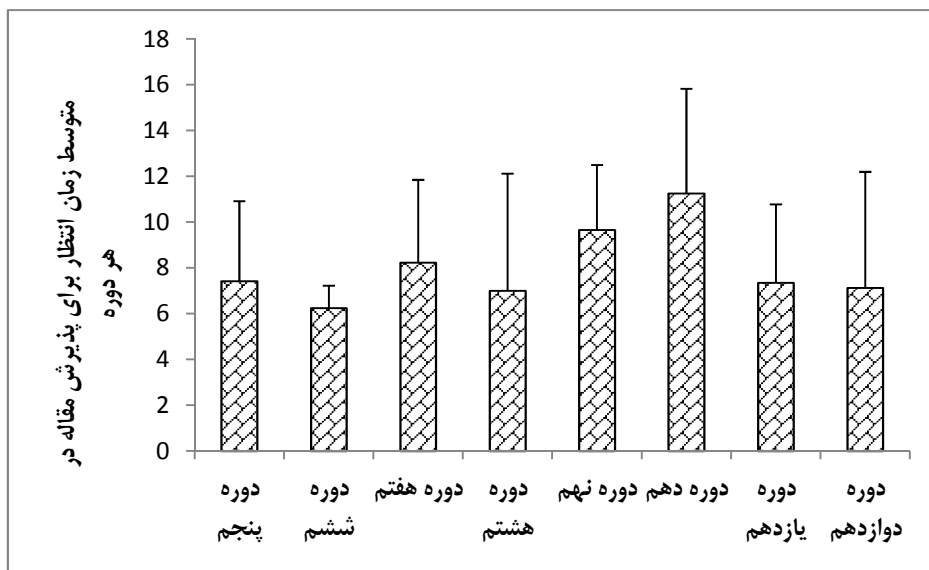
جدول ۳. توزیع مقالات براساس عضویت نویسندگان در نشریات دانشگاه مازندران

نشریه فیزیولوژی ورزشی		نشریه مدیریت و رفتار حرکتی		
درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	
۵/۵۵	۸	۵/۵۵	۸	مدیر مسئول
۱/۶۱	۳	۸/۳۳	۱۲	سردبیر
۱۶/۶۶	۲۴	۱۱/۹۱	۱۱	هیات علمی دانشگاه مازندران

بررسی مدت زمان پذیرش مقاله‌ها در دو نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی نشان می‌دهد که متوسط زمان انتظار برای تصویب هر مقاله به ترتیب ۸/۱۵ و ۸/۴۲ ماه بود، در حالی که کمترین زمان برای تصویب نهایی در هر دو نشریه ۴ هفته و بیشترین مدت زمان در دو نشریه مذکور به ترتیب ۲۴ و ۲۸ ماه است. نمودارهای یک و دو به ترتیب روند زمان انتظار برای پذیرش در هر دوره را در دو نشریه یاد شده نشان می‌دهد.

نمودار ۱. روند زمان انتظار برای پذیرش در هر دوره از نشریه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی به ماه

نمودار ۲. روند زمان انتظار برای پذیرش در هر دوره از نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی به ماه

همانطور که در جدول شماره پنج ملاحظه می‌کنید بررسی رتبه علمی ۳۷۹ نویسنده‌ی مقاله‌ها (با احتساب نویسنده اول مقاله‌ها) بیشترین سهم از مقاله‌ها را نویسندگان با رتبه‌ی علمی استادیار دارا بوده‌اند و بعد از آن در دو نشریه فیزیولوژی ورزشی و مدیریت ورزشی به ترتیب کارشناسی ارشد، دانشیار، دانشجوی دکتری، دانشجو ارشد و استاد مشارکت داشتند.

جدول ۵. رتبه‌های علمی مولفان مقاله‌ها

نشریه مدیریت و رفتار حرکتی		نشریه فیزیولوژی ورزشی		نشریه علوم ورزشی		نام مجله
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	مولفه
۸/۶	۱۶	۷/۶	۱۱	۲	۱	دانشجو ارشد
۲۶/۳	۴۹	۲۷/۱	۳۹	۲۰/۴	۱۰	فوق لیسانس
۸/۱	۱۵	۱۰/۴	۱۵	۴/۱	۲	دانشجوی دکتری
۳۴/۴	۶۴	۲۷/۱	۳۹	۵۷/۱	۲۸	استادیار
۱۴/۵	۲۷	۲۲/۹	۳۳	۸/۲	۲۴	دانشیار
۰	۰	۳/۵	۵	۴/۱	۲	استاد
۸/۱	۱۵	۱/۴	۲	۴/۱	۲	نامعلوم
۱۰۰	۱۸۶	۱۰۰	۱۴۴	۱۰۰	۴۹	جمع

همچنین یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد که در زمان چاپ مقاله ها ۹۳/۹ درصد از نویسندگان نشریه پژوهشنامه علوم ورزشی، ۹۸/۶ درصد در پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی و ۹۴/۱ درصد در پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی از متخصصان رشته علوم ورزشی در نگارش مقاله ها نقش داشته‌اند. (جدول شماره ۶ را ملاحظه کنید).

جدول ۶. توزیع مقاله ها براساس رشته تحصیلی

نام مجله	نشریه علوم ورزشی		نشریه فیزیولوژی ورزشی		نشریه مدیریت و رفتار حرکتی	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
علوم ورزشی	۴۶	۹۳/۹	۱۴۲	۹۸/۶	۱۷۵	۹۴/۱
غیر ورزشی	۱	۲	۲	۱/۴	۱۰	۵/۴
نامعلوم	۲	۴/۱	---	---	۱	۰/۵
جمع	۴۹	۱۰۰	۱۴۴	۱۰۰	۱۸۶	۱۰۰

در مطالعه حاضر، مقاله های انتشار یافته از لحاظ حوزه مطالعاتی نیز مورد تحلیل محتوا قرار گرفت. نتایج نشان می دهد که در پژوهشنامه علوم ورزشی، رشته فیزیولوژی ورزشی با بیش از نیمی از مقاله های نشریه (۵۱ درصد) بیشترین تعداد مقاله انتشار یافته را به خود اختصاص داده است. همچنین ۷۳/۶ درصد از مقاله ها به چاپ رسیده در پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی با فیزیولوژی ورزشی مرتبط است، اما نشریه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی در رشته مدیریت ورزش ۶۰/۲ درصد و در گرایش رفتار حرکتی ۳۹/۸ درصد از آثار منتشر شده را به خود اختصاص دادند. جدول ۷ بیانگر نتایج این تحلیل است.

جدول ۷. توزیع مقاله ها براساس حوزه مطالعاتی مقاله

نام مجله	نشریه علوم ورزشی		نشریه فیزیولوژی ورزشی		نشریه مدیریت و رفتار حرکتی	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
فیزیولوژی ورزشی	۲۵	۵۱	۱۰۶	۷۳/۶	---	---
مدیریت ورزشی	۹	۱۸/۴	---	---	۱۱۲	۶۰/۲
آسیب شناسی و حرکات اصلاحی	۳	۶/۱	۳۰	۲۰/۸	---	---
رفتار حرکتی	۸	۱۶/۳	---	---	۷۴	۳۹/۸

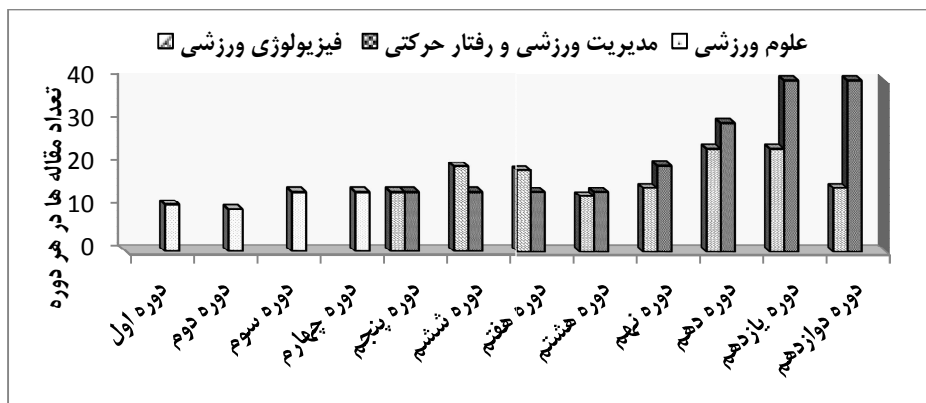
نام مجله		نشریه ورزشی		علوم ورزشی		نشریه مدیریت و رفتار حرکتی	
بیومکانیک ورزشی		۱	۲	۸	۵/۶	----	----
آموزش تربیت بدنی		۳	۶/۱	---	---	----	----
جمع		۴۹	۱۰۰	۱۴۴	۱۰۰	۱۸۶	۱۰۰

بررسی مقاله‌ها براساس جنسیت در جدول شماره هشت نشان می‌دهد بیشترین مشارکت در نشریات علوم ورزشی و فیزیولوژی ورزشی (به ترتیب ۵۳/۱ و ۵۲/۸) مربوط به مردان و در نشریه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی مربوط به هر دو گروه (زنان و مردان) با ۶۹/۶ درصد بود.

جدول ۸. توزیع مقاله‌ها براساس جنسیت و نمونه‌های انسانی و حیوانی

نام مجله		نشریه ورزشی		علوم ورزشی		نشریه مدیریت و رفتار حرکتی	
مؤلفه	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
زنان	۷	۱۴/۳	۳۰	۲۰/۸	۲۲	۱۱/۸	درصد
مردان	۲۶	۵۳/۱	۷۶	۵۲/۸	۳۴	۱۸/۳	تعداد
هر دو	۱۴	۲۸/۶	۱۲	۸/۳	۱۳۰	۶۹/۶	درصد
حیوان	۲	۴/۱	۲۶	۱۸/۱	---	---	تعداد
جمع	۴۹	۱۰۰	۱۴۴	۱۰۰	۱۸۶	۱۰۰	تعداد

یافته‌های این مطالعه در مورد تعداد مقاله‌ها حاکی است که این شاخص در پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی روند صعودی داشته است به نحوی که کمترین تعداد مقاله‌ها در دوره پنجم (۱۴ مقاله) و بیشترین تعداد در دوره دوازدهم (۴۰ مقاله) بوده است. این شاخص در نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی نیز متغیر است به نحوی که کمترین تعداد مقاله‌ها در این نشریه در دوره هشتم (۱۳ مقاله) و بیشترین تعداد در دوره‌های دهم و یازدهم (۲۴ مقاله) بوده است (نمودار ۳ را ببینید).

نمودار ۳. تعداد مقاله‌ها در هر دوره از نشریه

علاوه بر این بررسی حیطه ورزشی مقاله‌های انتشار یافته نشان می‌دهد، بیشتر مطالعات در مراکز آموزشی (۱۵۹ مقاله) و کمترین پژوهش‌ها برای اқشار ویژه (۲۱ مقاله) انجام شده است. همچنین در دو پژوهشنامه علوم ورزشی و فیزیولوژی ورزشی کاربردی بیشتر مطالعات به صورت خاص بر روی ورزشکاران (۵۷ مقاله) و کمترین پژوهش‌ها بر روی معلمان (بدون مقاله) صورت گرفته است. این در حالی است که در پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی بیشترین پژوهش‌ها بر روی دانشجویان (۴۱ مقاله) و کمترین مطالعات در خصوص داوران (بدون مقاله) صورت گرفته است.

جدول ۹. توزیع مقاله‌ها براساس حیطه ورزشی و شغلی و نوع جامعه آماری

نشریه مدیریت و رفتار حرکتی		نشریه فیزیولوژی ورزشی		نشریه علوم ورزشی		نام مجله	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	حیطه ورزشی و شغلی جامعه آماری	
۱۰۲	۵۴/۵	۳۹	۲۷/۱	۱۸	۳۶/۷	مؤلفه	حیطه ورزشی
۳۴	۱۸/۳	۲۲	۱۵/۳	۸	۱۶/۳	آموزشی	
۱۰	۵/۴	۳۳	۲۲/۹	۱۰	۲۰/۴	همگانی	
۲۴	۱۲/۹	۱۰	۶/۹	۵	۱۰/۲	قهرمانی	
۹	۴/۸	۱۱	۷/۶	۲	۴/۱	حرفه ای	
۷	۳/۸	۳	۲/۱	۵	۱۰/۲	اқشار ویژه	
---	---	۲۶	۱۸/۱	۲	۴/۱	سایر	
						حیوانی	

۱۰۰	۱۸۶	۱۰۰	۱۴۴	۱۰۰	۴۹	جمع	حیطه شغلی
۱۷/۲	۳۲	۰/۷	۱	۸/۲	۴	مدیران	
۴/۳	۸	۰	۰	۸/۲	۴	مربیان	
۱۶/۱	۳۰	۲۹/۹	۴۳	۲۸/۶	۱۴	ورزشکاران	
۱/۶	۳	۰/۷	۱	۲	۱	هیات علمی	
۵/۴	۱۰	۰	۰	۴/۱	۲	کارکنان	
۲۲	۴۱	۲۰/۱	۲۹	۲۰/۴	۱۰	دانشجویان	
۸/۱	۱۵	۱۰/۴	۱۵	۸/۲	۴	دانش آموزان	
۸/۶	۱۶	۰	۰	۰	۰	معلمان	
۱۶/۷	۳۱	۱۸/۸	۲۷	۱۶/۳	۸	سایر	
---	---	۱/۴	۲	۰	۰	داوران	
---	---	۱۸/۱	۲۶	۴/۱	۲	حیوانی	
۱۰۰	۱۸۶	۱۰۰	۱۴۴	۱۰۰	۴۹	جمع	

بررسی میزان مشارکت گروهی نویسندگان در دو نشریه‌ی یادشده با استفاده از فرمول زیر نشان داد که ضریب مشارکت گروهی نویسندگان در نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی ۰/۶۶ و در نشریه مدیریت و رفتار حرکتی ۰/۶۱ است.

F_i : تعداد مقاله‌های تالیفی دارای Z نویسنده

Z : تعداد نویسندگان هر مقاله

N : تعداد کل مقاله‌ها

K : بیشترین تعداد نویسندگان همکار در یک مقاله

جدول شماره ۱۰ توزیع مشارکت گروهی و نیز میزان ضریب همکاری نویسندگان مقالات را در شماره‌های

منتشر شده در دو نشریه پژوهش‌نامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی و مدیریت و رفتار حرکتی را نشان می‌دهد.

جدول ۱۰. توزیع مشارکت گروهی در شماره‌های منتشر شده در نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی

تعداد نویسنده شماره دوره	یک نویسنده	دو نویسنده	سه نویسنده	چهار نویسنده	پنج نویسنده	شش نویسنده و بیشتر	جمع	درصد	ضریب همکاری
پنجم	۱	۴	۳	۵	۱	۰	۱۴	۹/۷۲	۰/۶۰
ششم	۰	۲	۷	۶	۵	۰	۲۰	۱۳/۸۸	۰/۷۰
هفتم	۱	۲	۶	۳	۷	۰	۱۹	۱۳/۱۹	۰/۶۷
هشتم	۰	۳	۴	۳	۳	۰	۱۳	۹/۰۲	۰/۶۸
نهم	۲	۱	۵	۵	۱	۱	۱۵	۱۰/۴۱	۰/۵۰
دهم	۱	۵	۷	۸	۲	۱	۲۴	۱۶/۶۶	۰/۶۵
یازدهم	۲	۱	۱۰	۷	۳	۱	۲۴	۱۶/۶۶	۰/۶۴
دوازدهم	۰	۳	۵	۴	۲	۱	۱۵	۱۰/۴۱	۰/۶۸
جمع	۷	۲۱	۴۷	۴۱	۲۴	۴	۱۴۴	۱۰۰	میانگین = ۰/۶۶
درصد	۴/۸۶	۱۴/۵۸	۳۲/۶۳	۲۸/۴۷	۱۶/۶۶	۲/۷۷			

جدول ۱۱. توزیع مشارکت گروهی در شماره‌های منتشر شده در نشریه مدیریت و رفتار حرکتی

تعداد نویسنده شماره دوره	یک نویسنده	دو نویسنده	سه نویسنده	چهار نویسنده	پنج نویسنده	شش نویسنده و بیشتر	جمع	درصد	ضریب همکاری
پنجم	۰	۳	۷	۴	۰	۰	۱۴	۷/۵۲	۰/۶۵
ششم	۱	۵	۴	۲	۲	۰	۱۴	۷/۵۲	۰/۳۴
هفتم	۳	۳	۲	۰	۵	۱	۱۴	۷/۵۲	۰/۴۵
هشتم	۰	۶	۵	۲	۱	۰	۱۴	۷/۵۲	۰/۶۴
نهم	۲	۲	۸	۸	۰	۰	۲۰	۱۰/۷۵	۰/۶۲
دهم	۲	۷	۱۶	۵	۰	۰	۳۰	۱۶/۱۲	۰/۶۱
یازدهم	۲	۱۲	۱۸	۷	۱	۰	۴۰	۲۱/۵۰	۰/۶۰
دوازدهم	۴	۴	۱۹	۱۳	۰	۰	۴۰	۲۱/۵۰	۰/۶۱
جمع	۱۴	۴۲	۷۹	۴۱	۹	۱	۱۸۶	۱۰۰	میانگین = ۰/۶۱
درصد	۷/۵۲	۲۲/۵۸	۴۲/۴۷	۲۲/۰۴۳	۴/۸۳	۰/۵۳			

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر تحلیل استنادی و محتوایی، مقاله‌ها منتشر شده در دو پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی دانشگاه مازندران بود. از این رو تلاش شد تا تصویری آماری از میزان مشارکت و همکاری محققان در انجام مطالعات، محتوای موضوعی مقاله‌ها و کمیت و کیفیت گزارش‌های علمی منتشر شده ارائه گردد. براساس نتایج این پژوهش، در مجموع ۳۷۹ مقاله منتشر شده در نشریات علوم ورزشی دانشگاه مازندران، ۱۱۱۰۶ منبع علمی مورد استناد قرار گرفته است به نحوی که پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی ۴۳۵۰، مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی ۵۴۴۸ و پژوهشنامه علوم ورزشی ۱۳۰۸ منبع مورد استناد را به خود اختصاص داده‌اند. این نتایج نشان می‌دهد که صاحبان اثر اهمیت ویژه‌ای برای استنادهای علمی قایل بوده

و مقاله‌ها خود را با توجه به متون علمی مدون پیشین تدوین کرده‌اند. علاوه بر این میانگین تعداد استناد فارسی و انگلیسی برای هر مقاله در نشریه فیزیولوژی ورزشی (۳/۶ و ۲۶/۶)، اما این تعداد برای نشریه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی برابر با (۱۰/۵۳، ۱۸/۷۵) استناد بود که نشان دهنده اولیت استنادها به منابع انگلیسی است. این نتایج با یافته‌های عسکری، ضیائی و بخشودنی‌ها (۶)، خبیری بشارتی آشوری و همکاران (۳) و نیز خداپرست و سلیمی (۱۳) مبنی بر اینکه بیشترین میزان استنادها به منابع لاتین بوده است، هم سو است. این در حالی است که بررسی تعداد استنادها به مقاله‌های این نشریه‌ها نشان داد که در مجموع ۳۷۹ مقاله نشریات ورزشی دانشگاه مازندران مقاله‌ی قبیری نیکی و همکاران در دوره دوم، شماره چهارم پژوهشنامه علوم ورزشی دارای ۲ ارجاع (۱۵،۱۴) و مقاله‌ی میردار و همکاران در دوره اول، شماره دوم پژوهشنامه علوم ورزشی دارای یک ارجاع (۱۶) است.

بررسی سهم تعداد نویسندگان در انتشار آثار نشان می‌دهد بیشترین تعداد مقاله‌ها در دو نشریه فیزیولوژی ورزشی (۴۷، ۳۲/۶٪) و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی (۸۰، ۴۳٪) با همکاری سه نویسنده انجام گرفته است، که احتمالاً به دلیل تعامل دانشجو، استاد راهنما و مشاور به شکل گروه‌های سه نفری در تدوین پایان‌نامه‌ها و استخراج مقاله‌ها از نتایج آنهاست، که نتایج تحقیق اسموکر و گراپندرف^۱ (۲۰۰۸) (۱۳)، سجادی، عیدی، مهربانی و همکاران (۱۳۸۹)، خداپرست و سلیمی (۱۳۹۴) و شریفی، میردار و عسکری (۱۳۹۱) این موضوع را تایید می‌کند (۱۷،۱۸،۸). این در حالی است که کولینا و همکاران (۲۰۰۹) بیان کردند که در مقاله‌های مدیریت ورزشی، حوزه سلامت، تربیت بدنی تطبیقی، و آموزش و پرورش، نویسندگان علاقه زیادی به همکاری در پژوهش دارند، به طوری که میانگین تعداد نویسندگان در مقاله‌های ورزشی ۲/۲۰ است. (۱۹). در پژوهش حاضر با توجه به اینکه به طور نسبی در نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی ۳/۴۵ و نشریه مدیریت و رفتار حرکتی ۲/۹۸ نویسنده مشارکت داشته‌اند و همچنین ضریب مشارکت گروهی نویسندگان در دو نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی به ترتیب برابر با ۰/۶۶ و ۰/۶۱ است، بنابراین نتایج نشان دهنده مشارکت گروهی مطلوب نویسندگان در دو نشریه مورد بررسی است. به نحوی که کونسوراس^۲ و همکاران (۲۰۰۴) بیان کردند که مقدار این ضریب همیشه عددی بین ۰ تا ۱ می‌باشد و ارقام بالای ۰/۵ نشان از مشارکت گروهی مطلوب و ارقام نزدیک به صفر همکاری گروهی ضعیف را نشان می‌دهد (۲۰)، از سوی دیگر بررسی رتبه علمی مولفان نشان می‌دهد که بیشترین سهم از مقاله‌ها را نویسندگان با رتبه‌ی علمی استادیار دارا بوده‌اند و بعد از آن در دو نشریه فیزیولوژی ورزشی و مدیریت ورزشی به ترتیب کارشناسی ارشد، دانشیار، دانشجوی دکتری، دانشجو ارشد و استاد مشارکت داشتند. پژوهش شریفی، میردار و عسکری نتایج فوق را تایید می‌کند. این پژوهشگران نشان دادند که مشارکت اعضای هیأت علمی نزدیک به ۷۷/۴۸ درصد بوده و ۲۲/۵۲ درصد از مقاله‌ها به دانشجویان و دانش آموزان دوره تحصیلات تکمیلی اختصاص دارد. همچنین نیمی از مقاله‌های چاپ شده (۵۰/۵۰ درصد) متعلق به استادیاران بوده، در حالی که مشارکت افراد با مرتبه استادی، یک درصد از کل مقاله‌ها را به خود اختصاص داده، که به نظر می‌رسد ناشی از تعداد اندک افراد دارای این رتبه علمی است (۸).

از سوی دیگر زمانی می‌توان ارزیابی دقیق، مناسب و جامعی از فعالیت علمی نشریات داشت که در مرحله ی نخست بتوان تصویری روشن و شفاف در مورد گرایش‌های پژوهشی منتشره در نشریات ارائه کرد. با در نظر

گرفتن این موضوع پژوهش حاضر با بررسی شاخص سهم موضوعی مقاله‌ها نشان داد که توجه پژوهشگران کشور در قلمرو علوم ورزشی معطوف به تمام موضوعات این رشته نیست. به نحوی که از ۱۴۴ مقاله منتشره در پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی ۱۰۶ مقاله (۷۳/۶ درصد) در زمینه فیزیولوژی ورزش، ۳۰ مقاله (۲۰/۸ درصد) در زمینه آسیب‌شناسی و حرکات اصلاحی و ۸ مقاله (۵/۶ درصد) در زمینه بیومکانیک ورزشی به چاپ رسیده است. در حالی که در مجموع ۱۸۶ مقاله پژوهشنامه‌ی مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، گرایش مدیریت ورزشی ۶۰/۲ درصد و گرایش رفتار حرکتی ۳۹/۸ درصد از مقاله‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. تعداد اندک مقاله‌ها در موضوعاتی مانند بیومکانیک می‌تواند ناشی از محدودیت این گرایش دانشگاهی در مقاطع تحصیلات تکمیلی باشد. به نظر می‌رسد که ایجاد و توسعه‌ی رشته‌ها در داخل کشور و برنامه‌ریزی‌های کلان توسعه‌ی آموزش عالی به شدت به وجود نیروی انسانی متخصص وابسته است. به نحوی که محدودیت اعزام دانشجویان به خارج از کشور و عدم توسعه‌ی مقطع تحصیلات تکمیلی در حوزه‌ی مربوط، موجب شده است تا نسبت به دیگر رشته‌ها از رشد متوازی برخوردار نباشد. یافته‌های این تحقیق با نتایج پژوهش سجادی و همکاران (۱۳۸۹) همسو است. نتایج آن‌ها نشان داد که در مجموع ۳۳۸ مقاله چاپ شده در نشریه حرکت، حوزه‌ی فیزیولوژی ورزشی (۱۶۷ مقاله، ۴۱ درصد) بیشترین و بیومکانیک ورزشی (۹ مقاله، ۳ درصد) کمترین سهم موضوعی را داشته است. بنابراین احتمال دارد که با توجه به جمعیت بیشتر اعضای هیات علمی و دانشجویان این گرایش و تجهیزات و امکانات آزمایشگاهی بیشتر در اغلب دانشکده‌ها و گروه‌های آموزشی و وجود منابع اطلاعاتی بیشتر در زمینه فیزیولوژی ورزش و همچنین کمبود دانشجویان و اعضای هیات علمی گرایش بیومکانیک، احتمالاً این ادعا قابل قبول است که گرایش بیومکانیک نیازمند توسعه است (۱۹).

نتایج پژوهش حاضر نشان داد ۹۸/۶ درصد از نویسندگان نشریه پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی و ۹۴/۱ درصد از آن‌ها در پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی از متخصصان علوم ورزشی بوده‌اند و کمتر از ۲ درصد در پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی و ۵/۴ درصد از صاحبان اثر در پژوهشنامه مدیریت ورزشی از افراد غیر رشته علوم ورزشی بوده‌اند. این نتایج با یافته‌های سجادی و همکاران (۱۸) و عسگری و همکاران (۸) همسو است. در این راستا عسگری، الهی و پورسلطانی زرنندی (۱۳۹۳) بیان کردند که ۶۷/۱ درصد از مقاله‌های مدیریت ورزشی در نشریه پژوهش در علوم ورزشی توسط پژوهشگران مدیریت ورزشی، ۳۲/۹ درصد از آن‌ها توسط پژوهشگران سایر رشته‌های علوم ورزشی و ۵/۳ درصد از این مقاله‌ها توسط افراد متخصص در رشته‌های غیر علوم ورزشی منتشر شده است (۶). این نتایج حاکی از آن است که با وجود کمبود نیروی متخصص در برخی از رشته‌های علوم ورزشی، اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها تمایل کمی به همکاری با متخصصین سایر رشته‌ها دارند، از این رو به نظر می‌رسد همکاری بین رشته‌ای می‌تواند نقش موثری در تقویت بنیان‌های دانشی علوم ورزشی و تربیت دانش‌آموختگان کارآمد در این رشته‌ها داشته باشد.

از سوی دیگر نتایج حاصل از بررسی مقاله‌ها در خصوص حیطة شغلی، ورزشی و جنسیت در دو نشریه نشان می‌دهد که بیشتر آثار منتشر شده مربوط به پژوهش‌های انجام شده در مراکز آموزشی و کمترین مقاله‌ها مربوط به اقشار ویژه است. به علاوه بر این در پژوهشنامه فیزیولوژی ورزشی کاربردی اکثر مقاله‌ها بر روی مردان و ورزشکاران و در پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی بیشترین مقاله‌ها بر روی دانشجویان زن و مرد انجام شده است. بنابراین به نظر می‌رسد دسترسی آسان به جامعه آماری و نمونه‌های تحقیق در اولویت انجام پژوهش

ها است. زیرا به دلیل در دسترس بودن دانشجویان (۲۱/۳۷ درصد) و ورزشکاران (۲۲/۹۷ درصد) و همچنین فراوانی و دسترسی آسان به مراکز آموزشی موجب شده است که در مجموع ۴۱/۹۵ درصد از پژوهش‌ها در مراکز آموزشی انجام شود. این در حالی است که اعضای هیات علمی با ۱/۳۱ درصد کمترین میزان حجم نمونه‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. در تایید این مطلب پژوهش ضیائی، الهی و بخشوده‌نیا (۱۳۹۳) نشان داد که بیشتر پژوهش‌ها به صورت ویژه بر روی دانشجویان (۲۴ درصد) و بیش از نیمی از مقاله‌ها در مراکز آموزشی (۵۱/۵ درصد) انجام شده است. این پژوهشگران بیان کردند که مطالعات انجام شده بر روی مردان بیشتر از زنان بوده است (۷). یافته‌های پژوهش حاضر نیز نشان داد که ۱۵/۵۶ درصد مقاله‌ها بر روی زنان، ۳۵/۸۸ درصد بر روی مردان و ۴۱/۱۶ درصد از مقاله‌ها بر روی هر دو جنس پژوهش انجام شده است. پیتس و همکاران (۲۰۱۴) دریافتند که از مجموع ۳۰۷ مقاله گرایش مدیریت ورزشی ۱۹۲ مقاله (۶۲/۵ درصد) بر روی جنس خاصی تمرکز نداشته است در حالی که ۷۰ مقاله (۲۲/۸ درصد) بر روی مردان، ۴۱ مقاله (۱۳/۴ درصد) بر روی هر دو جنس و کمتر از ۱٪ (۳ مقاله) بر روی زنان انجام شده است (۱۱). از این رو با توجه پرسش‌هایی که در ارتباط با زنان وجود دارد، ضرورت انجام مطالعات بیشتر در این زمینه پیشنهاد می‌شود.

از سوی دیگر بررسی مدت زمان پذیرش مقاله‌ها از نظر داوری و سازماندهی نشریه برای پیگیری مقاله‌ها حایز اهمیت است که نقش مؤثری در میزان رضایتمندی متقاضیان و ارتقای جایگاه و کیفیت نشریه ایفا می‌کند. یافته‌های این پژوهش نشان داد که در دو نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی و مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی بیشترین مدت زمان پذیرش مقاله‌ها به ترتیب ۲۴ و ۲۸ ماه و کمترین زمان ۴ هفته بود. براساس نتایج شریفی و همکاران (۱۳۹۱)، فرآیند داوری برای پذیرش مقاله‌ها، در نشریات معتبری مانند پژوهش در علوم ورزشی بیشترین (۸ ماه) و نشریه حرکت کمترین زمان (۴/۵ ماه) را به خود اختصاص داده است (۸). این روند در نشریه فیزیولوژی ورزشی کاربردی از ۷/۴۳ ماه در دوره پنجم به ۱۱/۲۵ ماه در دوره دهم رسید اما در دوره یازدهم و دوازدهم، این زمان انتظار به ۷/۳۵ و ۷/۱۳ ماه رسید که نشانگر اهتمام هیات تحریریه جهت ساماندهی پاسخ به متقاضیان مقاله‌های پذیرفته شده است. از سوی دیگر یافته‌های این پژوهش در خصوص زمان انتظار در نشریه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی حاکی است، زمان انتظار پذیرش مقاله‌ها در این نشریه از ۵/۲۱ ماه در دوره پنجم سیر صعودی داشته و پس از یک کاهش در دوره هشتم ۷/۳۵ به ۱۰/۳۳ ماه در دوره دوازدهم رسید که به نظر می‌رسد نیازمند تدبیر برای کاهش زمان انتظار است.

به طور کلی بررسی محتوایی و استنادی مجلات مذکور نشان از تعادل موضوعی نامناسب دارد، به نحوی که به برخی از موضوع‌ها کمتر پرداخته شده است و برخی از آن‌ها نیز مورد مطالعه قرار نگرفته است. از نظر همکاری گروهی و ضریب هم‌پزوهی نیز مقالات هر دو نشریه از وضعیت مطلوبی برخوردار هستند، هرچند که مشارکت برون‌سازمانی و بین‌رشته‌ای در آن‌ها ضعیف به نظر می‌رسد. سیر صعودی در روند زمان انتظار در نشریه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی و کاهش میل به انتشار مقاله با افزایش رتبه علمی از نکات قابل توجهی است که نیازمند تامل اندیشمندان حوزه علوم ورزشی است.

References:

1. Dulle FW, Lwehabura MJF, Matovelo DS, Mulimila RT. 2004. Creating a core journal collection for agricultural research in Tanzania: citation analysis and user opinion techniques. *Library Review*. 53:270-277.
2. Shahriari P. 2006. citation analysis of the articles published in *Information Sciences Quarterly* (1972-2002). *Journal of National Studies on Librarianship and Information Organization*. 17:89-102.
3. Khabiri M, Besharati M, Ashouri N, Rezvanfar M. 2011. The Citation Analysis of Sources of Doctorate Dissertations and Postgraduate Theses in Physical Education Faculty of Tehran University in 1386-87. 3:109-123
4. Sadeghi H, Jalaefar M, Sharifzadeh G. 2015. Collaborative Citation Analysis and Accuracy Degree of Vancouver Style Application in References Of The Scientific Journal of Birjand University Of Medical Sciences. *Journal of Birjand University of Medical Sciences*. 22:76-82.
5. Graham TM and Ismail T. 2011. Content and method trends in the *Journal of Community Psychology* between 2003 and 2007. *Journal of Community Psychol*. 39:121-135.
6. Asgari B, Elahi A, Pursoltani zarandi H. 2014. Analysis of Sport Management Articles Published in *Journal of Research on Sport Science*. *Journal of Sport Management Studies*. 6:155-172.
7. Ziaee A, Elahi A, Bakhshoodehniya I. 2014. Content analysis of Movement Sciences and Sport Journal articles of Kharazmi University. *Journal of Communication Management in Sport Media*. 1:51-62.
8. sharifi M, mirdar S, sunasgari B. 2012. Descriptive Analysis of Articles of Physical Education and Sport Sciences Journals in 1384-1388. *Sport Management*. 4:61-85.
9. Chatoupis C, & Vagenas G. 2011. An analysis of Published Process-Product Research on Physical Education Teaching Methods. *International Journal of Applied Sport Sciences*. 23:271-289.
10. Pitts BG, & Pedersen P. 2005. Examining the body of knowledge in sport management: A content analysis of the *Journal of Sport Management*. *Sport Management and Related Topics Journal*. 2:33-52.
11. Pitts BG, Danylchuk K, & Quarterman J. 2014. A Content Analysis of the *European Sport Management Quarterly* and its Predecessor the *European Journal for Sport Management: 1984-2012*. *Choregia: Sport Management International Journal*. 10:45-72.
12. Ghazimirsaeid S J, Kolbadi Nejad K, Momtazan M, Mohammadi M. 2015. Citation and content analysis of journal of Payavard Salamat. *Journal of Modern Medical Information Science*. 1 :31-41
13. Khoda parast M, Salimi M. 2015. Investigating Sport Marketing Articles in Science-Research Journals Using Citation and Content Analysis. 3:57-72
14. Tayebi S M, Mottaghi S, Mahmoudi S A, Ghanbari-Niaki A. 2016. The Effect of a Short-Term Circuit Resistance Training on Blood Glucose, Plasma Lipoprotein and Lipid Profiles in Young Female Students. *Jundishapur J Helath Res*. 7:1-8
15. Tayebi SM, Ghorbanalizadeh Ghaziani F and Mohamadi Bazneshin H. 2012. Oral Glucose Administration after Circuit Resistance Exercise Induced Plasma Ghrelin Suppression. *European Journal of Experimental Biology*. 2 :1616-1624
16. Daj Liri A, Rahmani Nia F, & Alireza Elmieh A. 2016. The relationship between nutrition knowledge aerobic power and level of physical activity in university males

- students of different body weight classes. *European Journal of Physical Education and Sport Science*. 1:1-15
17. Michael S, Heidi G. 2008. A content analysis of sport management faculty collaboration: single versus Multiple Authorship. *The SMART Journal*. 4:47-57
  18. Sajjadi N, Eidi H, Mehraban J, Abbasi H. 2010. A Descriptive Analysis of Harakat Science-Research Journal (Vol.1 -34). *Journal of Sport Management*. 4:141-153
  19. Kulinna PH, Scrabis-Fletcher K, Kodish S, Phillips S, and Silverman S. 2009. A Decade of Research Literature in Physical Education Pedagogy. *Journal of Teaching in Physical Education*. 28:119-140
  20. Koteswara R, Raghavan K. 2004. Collaboration in knowledge production: a case study of super conduction in India. In the Proceedings of the 9th International Conference on Scientometrics and Informetrics. Dalian: Dalian University of Technology Press.